

Srbija trenutno više od 70 odsto svoje električne energije dobija iz lignite. Veliki deo električne energije dobija se i zahvaljujući hidrocentralama.

Do 2030. potrošnja uglja u Evropskoj uniji trebalo bi da padne za 70 odsto u odnosu na 2015, a nafte za 30 procenata. U isto vreme, udeo obnovljivih izvora u proizvodnji energije u EU više bi se nego udvostručio sa današnjih 32 odsto, zaključak je Evropske komisije na nedavno održanom samitu u Briselu, čiji je cilj postizanje smanjenja neto emisije gasova efekta staklene bašte za najmanje 55 odsto, prenosi Evroaktiv. Istovremeno, predsednik Srbije Aleksandar Vučić je poručio da će naša zemlja do 2050. godine biti niskougljenično društvo što bi trebalo da znači smanjenje emisije gasova staklene bašte za 13,2 odsto u odnosu na 2010. godinu. Cilj je poboljšanje kvaliteta vazduha.

Doktor Slobodan Ružić, bivši pomoćnik ministra energetike, kaže da svaka razvijena zemlja koristi sve energetske resurse kojima raspolaže. Ugalj je naš najvažniji resurs i zajedno sa hidroenergijom, upravo on ovoj zemlji daje neophodan nivo sigurnosti. Bez uglja i hidroenergije odavno bismo bili energetska zavisna zemlja. Ono što treba uraditi je izbaciti iz upotrebe stare i neefikasne termoagregate i zameniti ih modernim energetska efikasnim većim instalisanim snagama. Tako može da se poveća efikasnost u proizvodnji električne energije bar za 10 odsto i znatno smanji emisija ugljen-dioksida.

Prema informacijama Global Coal Plant Tracker, u EU se gradi čak 27 elektrana na ugalj, pa se postavlja pitanje zašto se Srbiji spočitava trošenje lignita za proizvodnju električne energije.

Magistar Željko Marković, lider za sektor energetike u Diloitu, doskorašnji direktor u EPS-u, kaže da u EU izgradnja termoelektrana na ugalj nije zabranjena, tako da je pitanje njihove izgradnje u stvari pitanje isplativosti, imajući u vidu da je cena električne energije koja se proizvodi iz termoelektrana opterećena taksama za emisiju. Uredba propisuje da su prihvatljivi samo kapaciteti čije su emisije niže od 550 grama ugljen-dioksida po kilovat-času, a od jula 2025. godine postojaće i dodatni uslov da su prosečne godišnje emisije manje i od 350 kilograma ugljen-dioksida po kilovatu instalisane snage. Imajući u vidu da je trenutna emisija termoelektrana u Srbiji 1.200 grama ugljen-dioksida po kilovat-času, vidimo da su zahtevi za prihvatljive kapacitete izuzetno strogi, što takođe utiče na to da se u zemljama EU sve manje razmišlja o investiranju u termoelektrane, objašnjava Marković. Uostalom, Srbija u ovom trenutku gradi ili će u bliskoj budućnosti graditi dva kapaciteta iz uglja, ukupne snage 700 megavata, koji će u tehnološkom pogledu biti usaglašena sa važećim zakonodavstvom u EU u pogledu emisija.

U Ministarstvu energetike naglašavaju da je cena struje mnogo viša kad se proizvodi iz fosilnih goriva, zbog troškova zaštite životne sredine, a i negativno utiče na životnu sredinu i

na zdravlje ljudi. Dodatno, moguće je da će zemlje koje nastave da proizvode električnu energiju iz uglja biti suočene i sa taksama koje se mere stotinama miliona evra. Onda se postavlja pitanje da li je bolje okrenuti se energetskej efikasnosti, obnovljivim izvorima energije i gasnim elektranama ili plaćati najmanje pola milijarde evra, a nemati pozitivne efekte koji ove investicije donose. Ta ulaganja su, nažalost, daleko veća nego ulaganja i izdvajanja za zelenu energiju, a nužna su. Naša ulaganja u čišćenje vazduha do 2030. biće skoro 1,3 milijarde evra a u trenutno aktuelnim projektima oko 650 miliona evra.

Izvor: politika.rs